

5 decembar 2018

**MEĐUNARODNI REZIDUALNI MEHANIZAM ZA KRIVIČNE SUDOVE
PRAVILA DISCIPLINSKOG POSTUPKA PROTIV PRITVORENIKA**

(MICT/24)

MEĐUNARODNI REZIDUALNI MEHANIZAM ZA KRIVIČNE SUDOVE
PRAVILA DISCIPLINSKOG POSTUPKA PROTIV PRITVORENIKA

(MICT/24)

Pravila donio sekretar

5. decembar 2018.

PREAMBULA

Sekretar Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (dalje u tekstu: Mehanizam) izdaje Pravila disciplinskog postupka protiv pritvorenika (dalje u tekstu: Pravila) na osnovu Pravilnika o pritvoru osoba koje čekaju suđenje ili žalbeni postupak pred Mehanizmom ili su iz drugog razloga pritvorene po ovlaštenju Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik o pritvoru).

OPŠTE ODREDBE

Pravilo 1

- (A) U skladu s pravilima 58 i 59 Pravilnika o pritvoru, ovim Pravilima utvrđuje se procedura koja će se primjenjivati na rukovođenje disciplinskim postupkom u vezi s kršenjem Pravilnika o pritvoru koje se pritvoreniku ili osobi koja čeka na izvršenje presude stavlja na teret.
- (B) Osim ako nije drugačije navedeno, ova Pravila odnose se na sve pritvorenike, kako na one u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija u Arushi, u Ujedinjenoj Republici Tanzaniji, tako i na one u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija u Haagu, u Nizozemskoj (dalje u tekstu: Pritvorska jedinica), i podliježu odredbama Pravilnika o pritvoru, uključujući definicije u pravilu 2 tog pravilnika, i, tamo gdje je to mjerodavno, odredbama Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma.
- (C) Sva komunikacija koja se s pritvorenikom obavlja na osnovu ovih Pravila mora biti na jeziku koji pritvorenik razumije.

Pravilo 2

- (A) Za održavanje discipline i reda koristiće se samo ona ograničenja koja su neophodna da bi se obezbijedili bezbjednost i red u Pritvorskoj jedinici, zdravlje i sigurnost svih osoba u njoj, te dobro organizovan život u zajednici.

- (B) Ljekar i ostali zdravstveni radnici bez odlaganja izvještavaju upravnika o svim negativnim posljedicama koje disciplinske sankcije imaju po tjelesno ili duševno zdravlje pritvorenika i obavještavaju upravnika ukoliko smatraju da je zbog tjelesnog ili duševnog zdravlja neophodno ukinuti ili izmijeniti disciplinske sankcije.

Pravilo 3

- (A) Nijednom pritvoreniku ne smiju se izreći sankcije osim u skladu s ovim Pravilima i načelima pravičnosti i zakonitog postupka. Pritvoreniku se nikad ne smije dvaput izreći sankcija za isto djelo ili prekršaj.
- (B) Disciplinske sankcije moraju biti srazmjerne prekršaju za koji su predviđene i sprečavati buduća kršenja.
- (C) Prije izricanja disciplinskih sankcija, upravnik će razmotriti da li su, i kako, duševno zdravlje ili smetnje u razvoju nekog pritvorenika eventualno doprinijeli njegovom ponašanju i počinjenju prijestupa ili djela koji su u osnovi disciplinske optužbe. Upravnik ne izriče sankcije ni za jedan postupak pritvorenika koji se smatra direktnom posljedicom njegovog duševnog stanja ili intelektualnog invaliditeta.

DISCIPLINSKI PREKRŠAJI

Pravilo 4

Disciplinskim prekršajem se smatra sljedeće ponašanje:

- (A) odbijanje pritvorenika da izvrši zakonitu naredbu ili uputstvo koje je izdao član osoblja Pritvorske jedinice;
- (B) verbalni napad na člana osoblja Pritvorske jedinice, drugog pritvorenika ili bilo kojeg posjetioca Pritvorske jedinice;
- (C) nasilničko ili agresivno ponašanje prema članu osoblja Pritvorske jedinice, drugom pritvoreniku ili bilo kojem posjetiocu Pritvorske jedinice;
- (D) posjedovanje bilo kog predmeta ili supstance koji su zabranjeni Pravilnikom o pritvoru;
- (E) ponovljeno nepropisno ponašanje nakon izrečenog upozorenja u skladu s pravilom 7(B);
- (F) bjekstvo ili pokušaj organizovanja bjekstva iz pritvora;
- (G) namjerno ometanje člana osoblja ili bilo koje osobe koja radi u Pritvorskoj jedinici u obavljanju posla;
- (H) uništavanje ili oštećivanje bilo kog dijela Pritvorske jedinice ili bilo koje imovine koja ne pripada pritvoreniku;

- (I) kršenje Pravilnika o pritvoru i propisa koji se odnose na pritvor, a koje je izrekao Mehanizam, ako se time ugrožavaju bezbjednost, red i disciplina u Pritvorskoj jedinici ili zdravlje i sigurnost bilo koje osobe u njoj, npr. pobuna ili pokušaj pobune; ili
- (J) podstrekavanje ili pokušaj podstrekavanja nekog drugog pritvorenika da počini neki od gore navedenih prekršaja.

POSTUPAK

Pravilo 5

- (A) Ako pritvorenik odbije izvršiti zakonitu naredbu ili uputstvo koje je neki član osoblja Pritvorske jedinice izdao na osnovu pravila 4(A), odmah se poziva dežurni viši operativni službenik, koji postupa u ime upravnika i koji u skladu s ovim Pravilima utvrđuje da li je pritvorenik opravdano odbio izvršiti izdanu naredbu ili uputstvo. Ako viši operativni službenik utvrdi da pritvorenik nije opravdano odbio izvršiti izdanu naredbu ili uputstvo, on će relevantnom članu osoblja Pritvorske jedinice naložiti da o tom pitanju sastavi izvještaj u skladu s odredbama pravila 5(B).
- (B) Ako postoji sumnja da je pritvorenik počinio disciplinski prekršaj opisan u pravilu 4, ili ako je član osoblja učestvovao disciplinskom prekršaju opisanom u pravilu 4 ili mu je prisustvovao, član(ovi) osoblja će o tome izvijestiti višeg operativnog službenika koji je u vrijeme navodnog disciplinskog prekršaja bio na dužnosti. Svi članovi osoblja koji su učestvovali u navodnom disciplinskom prekršaju ili su mu prisustvovali zasebno će sastaviti detaljan pismeni izvještaj, u kojem će navesti sve relevantne činjenice, i predati ga upravniku Pritvorske jedinice.
- (C) Upravnik će, po prijemu izvještaja članova osoblja, pozvati pritvorenika i sve relevantne svjedoke da iznesu dodatne informacije, bilo pismenim putem ili lično, i ako je to potrebno, posredstvom prevodioca. Ako upravnik, po okončanju te istrage, utvrdi da je pritvorenik počinio disciplinski prekršaj opisan u pravilu 4, on izriče sankciju pritvoreniku u skladu s pravilom 7.

PRIVREMENE MJERE

Pravilo 6

- (A) Član osoblja Pritvorske jedinice koji sumnja da je disciplinski prekršaj počinjen ili mu je prisustvovao može, u cilju stabilizovanja situacije, pritvoreniku izreći privremene mjere, kao što je zabrana izlaska iz ćelije, sve dok upravnik ili dežurni viši operativni službenik ne budu pozvani da ocijene situaciju, pod uslovom da taj period ne traje duže od jednog (1) sata u toku dana ili osam (8) sati u toku noći.
- (B) Upravnik ili dežurni viši operativni službenik može nastaviti, izmijeniti ili ukinuti takve privremene mjere dok se ne okonča postupak u vezi s navodnim disciplinskim prekršajem na osnovu pravila 5 ovih Pravila, pod uslovom da period trajanja

privremenih mjera ne prelazi ukupno dvanaest (12) sati.

DISCIPLINSKE SANKCIJE

Pravilo 7

- (A) Upravnik vodi računa o tome da se svaka disciplinska sankcija izrečena pritvoreniku unese u zapisnik.
- (B) U cilju održavanja bezbjednosti i reda u Pritvorskoj jedinici i sprečavanja daljnjih prekršaja, upravnik može izreći sljedeće sankcije, bilo pojedinačno ili u kombinaciji:
 - (i) upozorenje;
 - (ii) pismeno obavještenje o uslovnim sankcijama, koje će stupiti na snagu odmah po daljnjem kršenju pravila i propisa u periodu ne dužem od tri (3) mjeseca od dana kada pritvorenik primi pismeno obavještenje;
 - (iii) oduzimanje ili smanjenje povlastica ili korištenja ličnih stvari (između ostalog, televizije, muzičkih instrumenata i radija) na period od najduže jedne (1) sedmice; ili
 - (iv) novčana kazna koju pritvorenik plaća iz vlastitih sredstava.
- (C) Novčana kazna izriče se samo ako se disciplinski prekršaj odnosi na to da pritvorenik drži gotovinu u svom posjedu ili nakon što su mu prethodno izrečene jedna ili više sankcija na osnovu pravila 7(B)(i) do (iii), te ako pritvorenik počini novi disciplinski prekršaj. Iznos novčane kazne određuje upravnik u skladu s pravilom 3(B).
- (D) Ako se disciplinski prekršaj odnosi na posjedovanje nekog predmeta ili supstance koji su zabranjeni Pravilnikom o pritvoru, upravnik će takođe zaplijeniti zabranjeni predmet ili supstancu. Sa zaplijenjenim predmetom postupa se u skladu s pravilom 22 Pravilnika o pritvoru.
- (E) Sve sankcije, kao i upućivanje na relevantne odredbe Pravilnika o pritvoru i propise koji se odnose na pritvor, saopštiće se i objasniti pritvoreniku, uključujući razloge za izricanje takvih sankcija, što prije moguće, ali najkasnije u roku od dvanaest (12) sati po izricanju disciplinske sankcije. Pritvoreniku će takođe biti uručen jedan primjerak pismenog zapisnika o sankciji i razlozima za njeno izricanje.
- (F) Upravnik će pritvorenika takođe upoznati s njegovim na podnošenje žalbe predsjedniku Mehanizma u skladu s pravilom 8.

PRAVO NA PODNOŠENJE ŽALBE PREDSDJEDNIKU

Pravilo 8

- (A) Pritvorenik može predsjedniku Mehanizma podnijeti žalbu na odluku o disciplinskom prekršaju i izrečenoj sankciji u roku od četrdeset i osam (48) sati po prijemu pismenog zapisnika o sankciji i razlozima za njeno izricanje. Pravni zastupnik pritvorenika može pritvoreniku pomoći u sastavljanju žalbe. Pritvorenik može svoju žalbu pismenim putem podnijeti upravniku, koji će je zatim proslijediti Sekretarijatu, a Sekretarijat predsjedniku. Pritvorenik svoju žalbu može podnijeti i direktno predsjedniku, bilo poštom ili nekim drugim sredstvom, kao na primjer, putem svog pravnog zastupnika ili člana porodice.
- (B) Upravnik pritvorenikovu žalbu odmah prosljeđuje sekretaru. Sekretar potom žalbu prosljeđuje predsjedniku u roku od dvadeset i četiri (24) sata od njenog prijema.
- (C) Izrečena disciplinska sankcija ostaje na snazi do donošenja odluke po žalbi.
- (D) Predsjednik Mehanizma donosi obrazloženu pismenu odluku po žalbi u roku od tri (3) dana po prijemu žalbe, osim ako interesi pravde ne nalažu drugačije. Predsjednik može narediti povrat oduzetih predmeta, poništavanje upozorenja, poništavanje pismenog obavještenja o uslovnim sankcijama, vraćanje povlastica ili prava na korištenje ličnih predmeta, povrat iznosa eventualne novčane kazne ili bilo koju drugu mjeru koju smatra primjerenom.

POTENCIJALNA KRIVIČNA DJELA

Pravilo 9

Upravnik Pritvorske jedinice odmah obavještava sekretara o svakom navodu o disciplinskom prekršaju koji može predstavljati krivično djelo na osnovu zakona zemlje domaćina, o nepoštovanju Mehanizma ili o lažnom svjedočenju na osnovu pravila 90, odnosno 108 Pravilnika o postupku i dokazima.

NEZAVISNO NADZORNO TIJELO

Pravilo 10

Ništa što je navedeno u ovim Pravilima ne dovodi u pitanje pravo svih pritvorenika da na uslove pritvora, uključujući disciplinske sankcije, u bilo kojem trenutku ulože žalbu nezavisnom nadzornom tijelu, čija je dužnost da ispita način postupanja prema pritvorenicima.